

2023. gada 21. martā
Nr. 1-23/30
LTRY Nr. 289
LDDK Nr. 2-9e/55

Finanšu ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Eiropas Parlamenta deputātam Andrim Amerikam
andris.ameriks@europarl.europa.eu

Eiropas Parlamenta deputātam Ivaram Ijabam
ivars.ijabs@europarl.europa.eu

Eiropas Parlamenta deputātei Sandrai Kalnietei
sandra.kalniete@europarl.europa.eu

Eiropas Parlamenta deputātei Dacei Melbārdei
dace.melbarde@europarl.europa.eu

Eiropas Parlamenta deputātam Nilam Ušakovam
nils.usakovs@europarl.europa.eu

Eiropas Parlamenta deputātei Inesei Vaiderei
inese.vaidere@europarl.europa.eu

Eiropas Parlamenta deputātam Robertam Zilem
roberts.zile@europarl.europa.eu

Eiropas Parlamenta deputātei Tatjanai Ždanokai
tatjana.zdanoka@europarl.europa.eu

Informācijai:
Ministru prezidenta birojam
Tieslietu ministrijai
Ekonomikas ministrijai
Latvijas Bankai
Finanšu izlūkošanas dienestam
Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram
Visiem adresātiem paziņošanai e-adresē

Par izskatīšanā esošajiem priekšlikumiem AML Regulai

Latvijas Finanšu nozares asociācija, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera un Latvijas Darba devēju konfederācija kā sabiedriskas organizācijas, kas pārstāv Latvijas uzņēmējus nacionālajā un starptautiskajā līmenī, regulāri vērtē un iesaistās arī Eiropas Savienības normatīvo aktu izstrādes procesā. Sniedzam viedokli par tiesību aktu projektiem un priekšlikumiem to saskaņošanas gaitā valsts institūcijām, kā arī aktīvi līdzdarbojamies Eiropas līmeņa organizāciju viedokļu sagatavošanā. Tajā skaitā par Eiropas Komisijas tiesību aktu priekšlikumu kopumu, kas vērsts uz Eiropas Savienības noteikumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (turpmāk - NILTPFN) jomā stiprināšanu (AML Package¹), saskaņošanas procesā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai vai terorisma finansēšanai; Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par mehānismiem, kas dalībvalstīm jāievieš, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu

Par atsevišķiem priekšlikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai vai terorisma finansēšanai (turpmāk – AML Regula) vēlamies paust bažas, saskatot tajos nelietderību un nesamērību iepretim potenciālajiem ieguvumiem finanšu noziegumu apkarošanā.

I Patieso labuma guvēju atklāšanas pienākuma noteikšana sasniedzot 5% īpašumtiesību sliekšni

Eiropas Parlamenta priekšlikums paredz AML Regulas 42.panta pirmās daļas otro punktu izteikt sekojošā redakcijā: *“For the purpose of this Article, where ‘control through an ownership interest’ is based on a threshold, it shall be determined based on a maximum ownership of 5% plus one of the shares or voting rights or other ownership interest in the corporate entity, including through bearer shareholdings, on every level of ownership.”* Tādējādi nosakot, ka turpmāk par ikvienas juridiskās personas patieso labuma guvēju, īstenojot kontroli caur īpašumtiesībām, būs uzskatāmas fiziskās personas, kurām piederēs vairāk nekā 5% no daļām vai balsstiesībām vai cita veida īpašumtiesību interesēm.

Lai arī varam pievienoties Eiropas Parlamenta norādītajam, ka patieso labuma guvēju koncepts ir būtisks sarežģītu korporatīvo struktūru caurspīdīguma atklāšanā un atbilstības nodrošināšanā NILLTPFN jomā, vienlaikus, nevaram piekrist, ka priekšlikums samazināt sliekšni no 25% uz 5% risinātu prasību atklāt patiesos labuma guvējus apiešanu. Priekšlikums rada nesamērīgu slogu kā uzņēmējiem tā citām juridiskajām personām un likuma subjektiem, vienlaikus nepalīdzot sasniegt vēlamo NILLTPFN rezultātu – nodrošināt, ka juridiskās personas netiek izmantotas noziedzīgiem nolūkiem.

Eiropas Savienībā šādā veidā tiktu panākta atšķirīga pieeja no starptautiskajiem standartiem, ņemot vērā, ka *Financial Action Task Force (FATF)* juridisko personu patieso labuma guvēju vadlīnijas paredz vairāk nekā 25% īpašumtiesību sliekšņa piemērošanu, zemāku sliekšni vērtējot kā iespēju, ievērojot riskos balstīto pieeju.² Minētā pieeja šobrīd arī atbilstoši nepieciešamībai tiek piemērota praksē. Jānorāda arī, ka virknē gadījumā, kuros fiziskās personas īpašumtiesības jebkurā līmenī būs 5% + viena balss, būs apšaubāma šo personu atbilstība patieso labuma guvēju definīcijas būtībai – fiziskā persona, kurai "galarezultātā" pieder vai kura kontrolē juridisko personu, ņemot vērā, ka caur tik zemu īpašumtiesību sliekšni reāla kontrole, spēja ietekmēt lēmumus var neveidoties. Tāpat patieso labuma guvēju slēpšanas problemātikas sasaiste ar īpašumtiesību sliekšni nerisinās problēmu, ko ar to iecerēts risināt, proti, patieso labuma guvēju slēpšanu, kuru atklāšanai likuma subjekti veic virkni darbību, lai gūtu pārliecību par juridiskās personas *patieso* labuma guvēju.

Ar plašāku pretargumentu uzskaitījumu aicinām iepazīties vēstulei pievienotajā Eiropas Banku federācijas un citu organizāciju vēstulē Eiropas Parlamenta pārstāvjiem.

Ievērojot iepriekš minēto, prioritāte būtu jāpiešķir īpašumtiesību koncepta skaidrībai un praktiskajai piemērošanai patieso labuma guvēju noteikšanā, nodrošinot to reālas un saprātīgas izpildes iespējas uzņēmumiem un citām juridiskajām personām. Aicinām Latvijas Republikas dalības Eiropas Savienības likumdošanas procesa ietvaros neatbalstīt priekšlikumu samazināt patieso labuma guvēju atklāšanas pienākumu, īstenojot kontroli caur īpašumtiesībām, no vairāk nekā 25% uz 5%.

Norādāms, ka augstāk minētā argumentācija saglabājas arī situācijā, ja piedāvājums ir 10% īpašumtiesību sliekšnis patiesā labuma guvēju atklāšanai. (“For the purpose of this Article, where

noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai vai terorisma finansēšanai un ar ko atceļ Direktīvu (ES) 2015/849; Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas iestādi cīņai pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) 1094/2010 un (ES) 1095/2010; Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par līdzekļu un noteiktu kryptoaktīvu pārvedumiem pievienoto informāciju (pārstrādāta redakcija).

² <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Fatfrecommendations/Guidance-Beneficial-Ownership-Legal-Persons.html?fbclid=IwAR34mc7BsNM7BX5M8nmXPQb63ENnSRBBczJkNUHGazZWjO5un4x73RDieUw>

'an ownership interest' is based on a threshold, it shall be determined based on an ownership of 10% plus one of the shares or voting rights or other direct or indirect ownership interest in the corporate entity, including through bearer shareholdings. In assessing whether there is an ownership interest, shareholdings on each level of ownership should be taken in to account. Indirect ownership shall be calculated by multiplying the shares or voting rights or other ownership interests held by the intermediate entities in the chain and by adding together the results from the various chains".)

Pielikumā: Eiropas Banku federācijas un citu organizāciju vēstule Eiropas Parlamenta pārstāvjiem uz 3 lapām.

II Aizliegums kredītiestādēm, finanšu iestādēm, grāmatvežiem un citiem likuma subjektiem sadarboties ar ne-Eiropas Savienības juridiskajām personām, kas Eiropas Savienībā nav atklājušas patiesos labuma guvējus

Padomes priekšlikums paredz AML Regulas 17.panta trešo daļu izteikt sekojošā redakcijā: ***"Obligated entity shall not enter into business relationship with a legal entity incorporated outside the Union or with legal arrangement administered outside the Union, whose beneficial ownership information are not held in the central register*** referred to in Article 10 of Directive [please insert reference – proposal for 6th Anti-Money Laundering Directive - COM/2021/423 final], except in case where an obliged entity entering into business relationship with legal entity operates in sector that is associated with low ML/TF risks and the business relationship or intermediated or linked transactions do not exceed EUR 250 000 or the equivalent in national currency."

Iepriekš minētais priekšlikums jāvērtē saistībā ar Padomes priekšlikumu jaunam AML Regulas 48. panta 1. punkta d) apakšpunktam, saskaņā ar kuru patieso labuma guvēju informācija juridiskām personām, kas reģistrētas ārpus Eiropas Savienības, vai juridiskiem veidojumiem, kas tiek pārvaldīti ārpus Eiropas Savienības vai kuru pilnvarnieks vai persona, kura ieņem līdzvērtīgu amatu ir dibināta vai dzīvo ārpus Eiropas Savienības, būs jāreģistrē centrālajā reģistrā (Eiropas Savienības) gadījumos, kad tie būs darījumu attiecībās ar likuma subjektiem (*obliged entities*), izņemot gadījumus, kad juridiskā persona darbosies nozarē, kas saistīta ar zemiem NILLTF riskiem un darījuma attiecības vai saistītie darījumi nepārsniedz 250 000 *euro* vai ekvivalentu valsts valūtā.

Atsaucoties arī uz Eiropas Banku federācijas viedokli norādīto, apstiprinām, ka atbalstām caurspīdīgumu un skaidrus nosacījumus, kas nosaka pienākumus juridiskajām personām atklāt to patiesos labuma guvējus. Vienlaikus neuzskatām, ka aizliegums likuma subjektiem (*obliged entities*) uzsākt darījumu attiecības ar ne Eiropas Savienības juridiskām vienībām, kuras nebūs izpildījušas Eiropas Savienības prasības attiecībā uz patieso labuma guvēju atklāšanu (turklāt nekonkretizētu šajā daļā attiecībā uz procedūrām patieso labuma guvēju reģistros) ir saprātīgs un Eiropas Savienības konkurētspēju veicinošs.

Jau līdzšinējās problēmas praksē, piemēram, atbilstošu izrakstu no citu Eiropas Savienības valstu reģistriem iegūšana, datu kvalitāte šajos reģistros, ierobežotās iespējas paļauties uz patieso labuma guvēju reģistriem, valstu atšķirīgas pieejas NILLTPF risku izpratnē, nevieš uzticību, ka prasības noteikšana sasniegs centienus finanšu noziegumu apkarošanā labāk kā jau līdzšinējās metodes, kuru ietvaros likuma subjekti noskaidroja un pārliecinājās par patiesajiem labuma guvējiem ārpus Eiropas Savienības reģistrētos uzņēmumos un cita veida juridiskajās personās.

Ievērojot minēto, aicinām Latvijas Republikas dalības Eiropas Savienības likumdošanas procesa ietvaros neatbalstīt priekšlikumu noteikt aizliegumu likuma subjektiem sadarboties ar ne-Eiropas Savienības juridiskajām personām, kas Eiropas Savienībā nav atklājušas patiesos labuma guvējus centrālajos reģistros.

Pateicamies valsts institūcijām par līdzšinējo sadarbību un paužam gatavību sniegt nepieciešamo atbalstu NILLTPFN efektīva normatīvā regulējuma izstrādē, kas sasniedz tā būtiskos mērķus nesamērīgi un nepamatoti neradot administratīvo slogu privātajam sektoram.

Ar cieņu

Latvijas Finanšu nozares asociācijas valdes loceklis Jānis Brazovskis

Latvijas Darba devēju konfederācijas prezidents Andris Bite

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes priekšsēdētājs Jānis Endziņš

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**